

**Європейський кодекс соціального
забезпечення (переглянутий)
(ETS N 139)**

Рим, 6 листопада 1990 року

Держави - члени Ради Європи, які підписали цей Кодекс,

враховуючи, що метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами з ціллю, крім іншого, сприяння їхньому соціальному прогресу;

враховуючи важливість гармонізації захисту, гарантованого соціальним забезпеченням, а також витрат, що виникають у зв'язку з цим, відповідно до загальних європейських стандартів;

відзначаючи розвиток національного законодавства про соціальне забезпечення в багатьох державах-членах з моменту відкриття 16 квітня 1964 року для підписання Європейського кодексу соціального забезпечення та Протоколу до нього;

вважаючи, що цей розвиток вимагає повного перегляду таких документів з метою, з одного боку, приведення їх у відповідність з існуючими прагненнями та можливостями Європейського суспільства та, з іншого боку, поширення захисту соціального забезпечення для всього населення разом з особистими соціальними правами, а також усунення дискримінації, зокрема дискримінації за статевою ознакою;

визнаючи перевагу покращання норм, що викладені в Європейському кодексі соціального забезпечення та його Протоколі, та надаючи їм більшої гнучкості, а також втілення нових норм у переглянутий Кодекс, створений для заміни Кодексу і Протоколу від 16 квітня 1964 року,

погодилися про такі положення, підготовлені у співпраці з Міжнародним бюро праці:

Частина I - Загальні положення

Стаття 1

Для цілей цього (переглянутого) Кодексу:

а) термін "Комітет" означає Комітет експертів Ради Європи із соціального забезпечення або будь-який інший комітет, призначений Комітетом міністрів для виконання обов'язків, доручених Комітету положеннями цього (переглянутого) Кодексу;

б) термін "законодавство" включає закони та підзаконні акти, а також норми щодо соціального забезпечення;

в) термін "визначений" означає встановлений національним законодавством чи на підставі національного законодавства;

d) термін "мешканець" означає особу, яка постійно проживає на території відповідної Договірної Сторони;

e) термін "встановлений період" означає період сплати внесків, період професійної діяльності або період проживання, в тому числі будь-який період, що розглядається як такий, або будь-яке поєднання цих періодів, як може бути визначено для надання права на пенсію (допомогу);

f) термін "особа, яку утримують" стосується стану залежності, що допускається у визначених випадках;

g) термін "вдова/вдівець" означає одного із подружжя, який утримувався померлою особою на час його смерті та не взяв новий шлюб;

h) термін "дитина" означає:

i) дитину шкільного віку або дитину, яка не досягла 16 років;

ii) відповідно до визначених умов, дитину, старшу за вік, вказаний у попередньому пункті, яка є учнем або студентом, або страждає хронічним захворюванням чи хворобливістю, що робить її непридатною до будь-якої професійної діяльності.

Стаття 2

1. Кожна Договірна Сторона, яка вважає себе пов'язаною зобов'язаннями, що перераховані в пунктах 1 - 3 статті 12 Європейської соціальної хартії від 18 жовтня 1961 року, або взяла на себе зобов'язання, викладені в Європейському кодексі соціального забезпечення від 16 квітня 1964 року, дотримується:

- a) частини I;
- b) принаймні однієї частини із частин II - X;
- c) відповідних положень частин XI - XII; а також
- d) частини XIII цього (переглянутого) Кодексу.

2. Кожна інша Договірна Сторона дотримується:

- a) частини I;
- b) принаймні трьох частин із частин II - X;
- c) відповідних положень частин XI - XII; а також
- d) частини XIII цього (переглянутого) Кодексу.

Стаття 3

1. Кожна Договірна Сторона у своїй ратифікаційній грамоті, документі про прийняття, затвердження чи приєднання зазначає частину або частини із частин II - X, відповідно до яких бере на себе зобов'язання за цим (переглянутим) Кодексом.

2. Кожна Договірна Сторона забезпечує захищеним особам, у поєднанні з будь-якою з частин II - X, за якими вона бере на себе зобов'язання, викладені в цьому (переглянутому) Кодексі, допомогу, передбачену в цій частині для обставини чи обставин, за яких вона

надається, відповідно до положень цієї частини.

3. Кожна Договірна Сторона, що бере на себе зобов'язання в частинах II, III, IX та X, вважається такою, що дотримується зобов'язань, викладених у частині VI, якщо її законодавство надає право потерпілим від виробничих травм або професійних захворювань на медичну допомогу, допомогу у зв'язку з хворобою та допомогу по інвалідності, а їхнім годувальникам - допомогу в разі смерті годувальника незалежно від виникнення відповідних непередбачуваних обставин та за умови, що це законодавство не передбачатиме право на допомогу, що зумовлюється будь-яким встановленим періодом. Для цілей цього пункту Договірна Сторона, яка вважається такою, що дотримується зобов'язань, викладених у частині X, відповідно до пункту 4 цієї статті, вважається такою, що взяла на себе зобов'язання частини X.

4. Кожна Договірна Сторона, що бере на себе зобов'язання, викладені в частинах V, VII та IX, вважається такою, що дотримується зобов'язань частини X, якщо у тому, що стосується частин V та IX, її законодавство захищає все економічно активне населення та якщо у тому, що стосується частини VII, її законодавство захищає всіх дітей економічно активного населення.

5. Будь-яка Договірна Сторона, яка бажає скористатися положеннями пунктів 3 та 4 цієї статті, зазначає це у своїй ратифікаційній грамоті, документі про прийняття, затвердження чи приєднання.

6. Кожна Договірна Сторона намагається вживати відповідних заходів для забезпечення рівного ставлення до захищених категорій осіб обох статей при застосуванні частин цього (переглянутого) Кодексу, зобов'язання яких вона на себе взяла.

Стаття 4

1. Кожна Договірна Сторона в подальшому може повідомити Генерального секретаря Ради Європи про те, що вона бере на себе зобов'язання, викладені в цьому (переглянутому) Кодексі стосовно однієї чи більше частин II - X, які не зазначені в її ратифікаційній грамоті, документі про прийняття, затвердження чи приєднання.

2. Зобов'язання, зазначені у попередньому пункті, вважаються складовою частиною ратифікації, прийняття, затвердження чи приєднання та мають таку саму дію від дати їхнього повідомлення.

Стаття 5

Прийняття на себе зобов'язань, викладених у будь-якій із частин II - X цього (переглянутого) Кодексу, з дати набрання такими зобов'язаннями чинності для відповідної Договірної Сторони призводить до відповідних положень Європейського кодексу соціального забезпечення, а також, за доцільності, його Протоколу, що припиняє застосовуватись щодо відповідної Договірної Сторони у разі, якщо така Сторона зв'язана зобов'язанням відповідно до першого з цих документів або обох цих документів. Однак прийняття на себе зобов'язань, викладених у будь-якій із частин II - X цього (переглянутого) Кодексу, вважається таким, що вводить у дію прийняття відповідних положень Європейського кодексу соціального забезпечення та, у разі необхідності, його Протоколу, з метою застосування статті 2 зазначеного Кодексу.

Стаття 6

З метою застосування частин II, III, IV, V, VIII (якщо це стосується медичної допомоги), IX та X цього (переглянутого) Кодексу Договірна Сторона може враховувати захист, що надається за допомогою страхування, яке хоча й не є обов'язковим згідно з національним законодавством для захищених осіб:

а) підлягає нагляду з боку органів державної влади або відповідно до визначених норм застосовується спільно роботодавцями та працівниками, або, за доцільності, особами, які здійснюють індивідуальну трудову діяльність, чи непрацюючими особами;

б) дотримується у поєднанні з іншими видами захисту у відповідних випадках відповідних положень цього (переглянутого) Кодексу.

Стаття 7

1. Будь-яка Договірна Сторона може шляхом заяви, адресованої Генеральному секретарю Ради Європи, зробити відступ від положень пунктів 1 - 3 статті 9, пункту 1 статті 17, пункту 1 статті 27, пункту 2 статті 29, пунктів 1 - 3 статті 52, а також від положень частини X, що стосується надання допомоги вдові/вдівцеві, відповідно до умов, зазначених відповідним чином у пункті 4 статті 9, пункті 2 статті 17, пунктах 2 та 3 статті 27, пункті 3 статті 29, пункті 4 статті 52 та статті 70.

2. Будь-яка Договірна Сторона може шляхом заяви, адресованої Генеральному секретарю Ради Європи, зробити відступ від положень частин II - X та положень статті 74 цього (переглянутого) Кодексу за умови, що законодавство Договірної Сторони гарантує принаймні однаковий захист усій відповідній частині до того захисту, що викладений у цьому (переглянутому) Кодексі. Однак формулювання таких відступів підлягає затвердженню Комітетом міністрів Ради Європи, що надається у вигляді рішення, прийнятого більшістю, передбаченою в статті 20 (d) Статуту Ради Європи на основі пропозиції Комітету, зазначеної в підпункті (а) статті 1 цього (переглянутого) Кодексу, прийнятої більшістю у дві третини поданих голосів.

3. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, затвердження чи приєднання, може заявити, що вона виключає із застосування одну чи більше частин цього (переглянутого) Кодексу щодо державних службовців, захищених спеціальними програмами, які надають допомогу (пенсії), принаймні однакову з тією, що передбачена в цьому (переглянутому) Кодексі.

Частина II - Медична допомога

Стаття 8

Обставини, за яких надається допомога, включають необхідність лікувальної медичної допомоги, а також відповідно до визначених умов необхідність профілактичної медичної допомоги.

Стаття 9

1. До захищених осіб належать:

а) всі працівники, включаючи осіб, що навчаються, разом з одним із подружжя, якого утримують, та їхніми дітьми; або

b) всі економічно активні особи разом з одним із подружжя, якого утримують, та їхніми дітьми; або

c) всі мешканці.

2. Незважаючи на положення вищезгаданого пункту, будь-яка Договірна Сторона може виключити із застосування цієї частини таке:

a) категорії працівників, які охоплюють не більше 5 відсотків усіх працівників; або

b) категорії економічно активного населення, які охоплюють не більше 10 відсотків всього економічно активного населення; або

c) категорії мешканців, які охоплюють не більше 10 відсотків усіх мешканців.

3. У разі, якщо застосовуються підпункт (a) чи (b) пункту 1 цієї статті, особи, які отримують будь-яку з наступної допомоги або звертаються за однією з них, передбаченою відповідно до підпунктів (a) чи (b) цього пункту:

a) допомогу по інвалідності, допомогу (пенсію) за віком або допомогу в разі смерті годувальника;

b) допомогу у зв'язку з постійною непрацездатністю до визначеного ступеня або допомогу в разі смерті годувальника, в разі виробничої травми або професійного захворювання;

c) допомогу по безробіттю, разом з одним із подружжя, якого утримують, та їхніми дітьми й надалі захищаються відповідно до визначених умов.

4. Будь-яка Договірна Сторона може зробити відступ від положень пунктів 1 - 3 цієї статті, якщо її законодавство вимагає забезпечення медичною допомогою:

a) для визначених категорій працівників, які охоплюють принаймні 80 відсотків усіх працівників, або

b) для визначених категорій економічно активного населення, які охоплюють принаймні 75 відсотків всього економічно активного населення; або

c) для визначених категорій мешканців, які охоплюють принаймні 70 відсотків усіх мешканців, та у разі хвороби, що вимагає тривалого лікування, - для всіх мешканців.

Стаття 10

Медична допомога включає:

a) допомогу лікаря загального профілю та допомогу лікаря-спеціаліста, яка може надаватися у лікарні та поза її межами, в тому числі ставлення необхідних діагнозів та проведення обстеження, а також допомогу вдома;

b) допомогу, яка надається іншими фахівцями, які можуть бути законно визнані такими, що мають відношення до медицини, під наглядом лікаря або іншого кваліфікованого фахівця;

с) забезпечення основних лікарських засобів, призначених лікарями чи іншими кваліфікованими фахівцями;

д) перебування в лікарні чи будь-якому іншому медичному закладі;

е) стоматологічну допомогу, включаючи необхідні зубні протези;

ф) медичну реабілітацію, включаючи забезпечення, утримання та відновлення протезів і ортопедичних виробів, а також медичну допомогу, яку може бути призначено;

г) забезпечення транспорту для пацієнта, який може бути призначено.

2. Якщо законодавство Договірної Сторони вимагає від бенефіціарія чи його годувальника часткову оплату витрат на медичну допомогу, норми, що регулюють таку часткову оплату витрат, мають бути такими, що не створюють труднощів чи не роблять медичний та соціальний захист менш ефективним.

3. Медична допомога спрямована на підтримання, відновлення чи поліпшення стану здоров'я захищеної особи та її спроможності працювати і задовольняти свої особисті потреби.

Стаття 11

Якщо законодавство Договірної Сторони забезпечує право на медичну допомогу, що зумовлюється завершенням встановленого періоду, то такий період не повинен перевищувати той, що вважається необхідним для запобігання зловживанням.

Стаття 12

1. Медична допомога забезпечується протягом тривалості дії обставини, яка надає право на неї.

2. У разі, якщо застосовується підпункт (а) чи (б) пункту 1 статті 9, право на медичну допомогу відповідно до визначених умов існує для кожного, хто припиняє належати до однієї із захищених категорій осіб.

Частина III - Грошова допомога у зв'язку з хворобою

Стаття 13

Обставиною, за якої надається допомога, є непрацездатність, яка стала наслідком хворобливого стану чи нещасного випадку і тягне за собою припинення одержання заробітку, як встановлено національним законодавством.

Стаття 14

1. До захищених осіб належать:

а) усі працівники, в тому числі особи, що навчаються; або

б) визначені категорії економічно активного населення, які охоплюють принаймні 80 відсотків всього економічно активного населення.

2. Незважаючи на положення підпункту (а) вищезгаданого пункту, будь-яка Договірна Сторона може виключити із застосування

цієї частини категорії працівників, які охоплюють не більше 10 відсотків усіх працівників.

Стаття 15

Грошова допомога у зв'язку з хворобою надається у вигляді періодичних грошових виплат, обчислених відповідно до положень статті 71 або 72. Її сума може варіюватися залежно від обставин за умови, що її середня сума відповідає цим положенням.

Стаття 16

Якщо законодавство Договірної Сторони забезпечує право на грошову допомогу у зв'язку з хворобою, що зумовлюється завершенням встановленого періоду, то цей період має не перевищувати той, що вважається необхідним для запобігання зловживанням.

Стаття 17

1. Якщо законодавство Договірної Сторони забезпечує, що грошова допомога по хворобі не сплачується до завершення періоду очікування, то цей період має не перевищувати перших трьох днів припинення отримання заробітку.

2. Будь-яка Договірна Сторона, що застосовує підпункт (b) пункту 1 статті 14, може зробити відступ від положень вищезгаданого пункту у випадку працівників, які здійснюють індивідуальну трудову діяльність.

3. Грошова допомога у зв'язку з хворобою сплачується протягом тривалості дії обставини або до виплати пенсії за віком, допомоги по інвалідності чи грошової допомоги на реабілітацію. Однак тривалість надання допомоги може обмежуватися 52 тижнями для кожного випадку хвороби або 78 тижнями для кожного наступного періоду протягом трьох років, як може бути визначено.

Стаття 18

1. У випадку смерті особи, яка отримувала або мала право отримувати грошову допомогу у зв'язку з хворобою, грошова допомога на похорон відповідно до визначених умов виплачується її годувальникам, особам, яких утримують, або іншим особам, зазначеним у національному законодавстві.

2. Будь-яка Договірна Сторона, яка взяла на себе зобов'язання, викладені в частині X, вважається такою, що дотримується вимог вищезгаданого пункту.

Частина IV - Допомога по безробіттю

Стаття 19

1. Обставини, за яких надається допомога, включають відповідно до визначених умов:

a) повне безробіття, визначене як відсутність заробітку внаслідок неспроможності отримати належну роботу в разі, якщо захищена особа, яка є працездатною, спроможна та бажає працювати;

b) безробіття інше, ніж повне, визначене як втрата заробітку внаслідок однієї або обох з таких ситуацій:

i) скорочення робочих годин порівняно з нормальним чи законним робочим часом з причин інших, ніж стан здоров'я

працівника або особисті вигоди, без припинення робочих відносин;

ii) неспроможність безробітної особи, яка працює неповний робочий день, отримати належну роботу на повний робочий день, якщо вона є працездатною, спроможною та бажає працювати повний робочий день.

2. Під час оцінки належності роботи слід враховувати відповідно до визначених умов та з огляду на доцільність вік безробітної особи, тривалість зайнятості на її попередній роботі, досвід, тривалість її безробіття, стан ринку праці та вплив роботи на її особисті та сімейні обставини.

Стаття 20

1. До захищених осіб належать:

a) усі працівники, в тому числі особи, що навчаються; або

b) визначені категорії економічно активного населення, які охоплюють принаймні 70 відсотків усього економічно активного населення.

2. a) Незважаючи на положення підпункту (a) вищезгаданого пункту, будь-яка Договірна Сторона може виключити із застосування цієї частини категорії працівників, які охоплюють не більше 15 відсотків усіх працівників;

b) незважаючи на положення попереднього пункту, будь-яка Договірна Сторона може виключити із застосування цієї частини державних службовців, які користуються встановленими гарантіями забезпечення зайнятості.

3. Крім того до захищених осіб відповідно до визначених умов належать принаймні дві з наступних восьми категорій осіб, які ніколи не належали або припинили на визначений період належати до категорії захищених осіб, зазначених у пункті 1 цієї статті:

a) молодь, яка закінчила професійне навчання;

b) молодь, яка закінчила своє навчання;

c) молодь, звільнена від обов'язкової військової служби;

d) батьки наприкінці періоду, присвяченого вихованню дитини, після закінчення декретної відпустки;

e) особи, подружжя яких померло;

f) розлучені особи;

g) ув'язнені;

h) непрацездатні особи, які закінчили професійну реабілітацію.

Стаття 21

1. У випадку повного безробіття допомога по безробіттю надається у вигляді періодичної грошової виплати, обчисленої відповідно до положень статті 71 або 72.

2. У випадку безробіття іншого, ніж повне, допомога надається відповідно до визначених умов у вигляді періодичної грошової

виплати, що становить однакову компенсацію за втрату заробітку внаслідок безробіття, щоб сума заробітку бенефіціарія та ця допомога принаймні дорівнювали сумі допомоги, яка сплачувалась би відповідно до попереднього пункту у випадку повного безробіття.

3. Незважаючи на положення пунктів 1 та 2 цієї статті, допомога може надаватися у вигляді періодичної грошової виплати, обчисленої відповідно до положень статті 73, якщо:

a) вона надається без будь-якого встановленого періоду категоріям осіб, зазначених в пункті 3 статті 20; або

b) виплати продовжують надходити протягом мінімального періоду - 39 тижнів.

Стаття 22

1. Якщо законодавство Договірної Сторони забезпечує право на допомогу по безробіттю після закінчення встановленого періоду, то такий період не перевищує той, що вважається необхідним для запобігання зловживанням.

2. У випадку сезонних працівників встановлений період, зазначений у попередньому пункті, може застосовуватись щодо умов їхньої професійної діяльності.

3. Встановлені умови, зазначені у пункті 1 цієї статті, можуть застосовуватись щодо особливого стану категорій осіб, зазначених у пункті 3 статті 20.

Стаття 23

1. Якщо законодавство Договірної Сторони передбачає, що допомога, зазначена в пункті 1 статті 21, не виплачується до закінчення періоду очікування, такий період не перевищує:

a) перших трьох днів безробіття в кожному випадку безробіття, днів безробіття до та після тимчасової роботи, що тривала не довше визначеного періоду, який вважається часткою того самого випадку безробіття; або

b) перших шести днів упродовж одного дванадцятимісячного періоду.

2. У випадку сезонних працівників період очікування, зазначений у попередньому пункті, може застосовуватись щодо умов їхньої професійної діяльності.

3. Незважаючи на положення першого пункту цієї статті, період очікування може бути подовжено до 26 тижнів, якщо допомога надається без встановленого періоду категоріям осіб, зазначених у пункті 3 статті 20.

Стаття 24

1. Грошова допомога, зазначена в статті 21, підлягає виплаті під час усієї дії обставин, про які згадується в пункті 1 статті 19, або до виплати пенсії за віком, допомоги по інвалідності чи грошової допомоги на реабілітацію. Однак за обставини, зазначеної в підпункті (a) пункту 1 статті 19, тривалість виплати грошової допомоги у вигляді, викладеному в пункті 1 статті 21, може обмежуватись 39 тижнями за двадцятичотирьохмісячний період або 39 тижнями у кожному випадку безробіття. За обставини, зазначеної в підпункті (a) пункту 1 статті 19, тривалість виплати грошової

допомоги може обмежуватись визначеним періодом.

2. Якщо законодавство Договірної Сторони передбачає, що період виплати допомоги, зазначений у пункті 1 статті 21, варіюється відповідно до тривалості визначеного періоду, положення попереднього пункту вважаються виконаними, якщо середня кількість періодів, визначених для виплати допомоги, обчислена відповідно до періодичності випадків, складає не менше 39 тижнів або половини тривалості встановленого періоду.

3. Мінімальний період, що дозволяється відповідно до пунктів 1 та 2 цієї статті для виплати допомоги, поширюється згідно з визначеними умовами до віку, встановленого в пункті 2 статті 26, у випадку безробітних осіб, які за виникнення обставини, за якої надається допомога, досягли визначеного віку, що менший за вік, передбачений у вищезгаданому пункті.

4. Будь-яка Договірна Сторона, яка взяла на себе зобов'язання, що випливають з частини V або IX, вважається такою, що дотримується положень попереднього пункту, якщо зазначені безробітні особи мають право відповідно до визначеного віку, зазначеного в такому пункті, на пенсію за віком або на допомогу (пенсію) по інвалідності згідно з положеннями частини V або IX.

5. У випадку сезонних працівників період виплати допомоги може застосовуватись щодо умов їх професійної діяльності.

Стаття 25

1. Кожна Договірна Сторона забезпечує захищеним особам відповідно до визначених умов профорієнтацію, навчання, перепідготовку та послуги у сфері інтеграції та реінтеграції, щоб допомогти їм отримати належну роботу не лише за обставин, зазначених у пункті 1 статті 19, але також, коли таким особам загрожує безробіття.

2. Для заохочування звернень про надання послуг, зазначених у попередньому пункті, кожна Договірна Сторона забезпечує захищеним особам відповідно до визначених умов допомогу для зміни професії, а також, якщо необхідно, переїзду.

Частина V - Пенсія за віком

Стаття 26

1. Обставиною, за якої надається пенсія, є період життя після досягнення визначеного віку.

2. Вік, визначений відповідно до попереднього пункту, не повинен перевищувати 65 років, якщо відповідним демографічним, економічним та соціальним критерієм не буде обґрунтовано більш похилий вік.

Стаття 27

1. Якщо вік, визначений відповідно до пункту 1 статті 26, становить 65 років або більше, його буде знижено відповідно до зазначених умов і положень принаймні одного з наступних підпунктів:

а) якщо відповідна особа виконувала роботу, яка вважається важкою чи шкідливою для здоров'я згідно з національним законодавством чи практикою, з метою надання пенсії за віком;

b) через неспроможність працювати до визначеного ступеня та після визначеного віку; якщо дана Договірна Сторона взяла на себе зобов'язання, викладені в частині IX, вона вважається такою, що відповідає цим положенням;

c) у випадку повного безробіття тривалістю принаймні один рік після визначеного віку; якщо дана Договірна Сторона взяла на себе зобов'язання, викладені в частині IV, вона вважається такою, що відповідає цим положенням;

d) після визначеного періоду сплати внесків, професійної діяльності та проживання, довшого ніж той, що зазначений у пункті 2 статті 29.

2. Будь-яка Договірна Сторона може зробити відступ від положень попереднього пункту, якщо її законодавство передбачає варіювання пенсійного віку згідно з такими правилами:

a) особам, які цього вимагають, дозволяється відповідно до визначених умов отримувати пенсію у віці, молодшому від звичайного, що підлягає будь-яким скороченням, які застосовуються з огляду на період очікування щодо суми пенсії, яку вони звичайно одержували в цьому віці, стосовно періоду сплати внесків, професійної діяльності та проживання, включаючи будь-який період, який вважається таким, що відповідає фактично завершеному періоду;

b) особи, які звертаються з таким клопотанням, можуть відстрочити клопотання про надання пенсії до визначеного віку для того, щоб закінчити будь-які додаткові визначені періоди, необхідні для виконання встановлених умов або отримання вищої пенсії, що залежить від тривалості періоду відстрочки, а також у відповідних випадках будь-які додаткові періоди сплати внесків, професійної діяльності та проживання, включаючи будь-який період, який вважається таким, що був завершений.

3. Будь-яка Договірна Сторона може зробити відступ від положень пункту 1 цієї статті, якщо особи, робочі години яких значно скорочені або які вийшли на нову роботу на неповний робочий день під час зазначеного періоду, що передує чи йде після віку, визначеного згідно з пунктом 1 статті 26, отримують протягом такого періоду відповідно до визначених умов часткову пенсію за віком або спеціальну допомогу, що розглядається, за доцільності, як заробіток, який враховується для наступного обчислення повної пенсії за віком.

Стаття 28

1. До захищених осіб належать:

a) усі працівники, включаючи відповідно до визначених умов осіб, що навчаються; або

b) визначені категорії економічно активного населення, які охоплюють принаймні 80 відсотків усього економічно активного населення; або

c) всі мешканці.

2. Незважаючи на положення підпунктів (a) та (c) попереднього пункту, будь-яка Договірна Сторона може виключити із застосування цієї частини:

а) категорії працівників, які охоплюють не більше 10 відсотків усіх працівників; або

б) категорії мешканців, які охоплюють не більше 10 відсотків усіх мешканців.

Стаття 29

1. Пенсія за віком надається у вигляді періодичної грошової виплати, обчисленої відповідно до положень статті 71 або 72.

2. Пенсія, зазначена в попередньому пункті, забезпечується всім захищеним особам, які відповідно до визначених норм мають сорокарічний період сплати внесків, професійної діяльності чи проживання, включаючи будь-який період, що розглядається як такий.

3. Однак, якщо Договірна Сторона застосовує положення підпункту (b) або (c) пункту 1 статті 28, така Сторона може зробити відступ від попереднього пункту та забезпечити пенсію, зазначену в пункті 1:

а) якщо взагалі усе економічно активне населення охоплене захистом, - захищеним особам, які відповідно до визначених правил закінчили визначений період сплати внесків, що надає право на пенсію та за який, коли вони були у працездатному віці, була сплачена щорічна середня сума, щорічна сума або щорічна середня сума внесків; або

б) якщо взагалі усі мешканці охоплені захистом - захищеним особам, які відповідно до визначених правил закінчили визначений період проживання, в тому числі будь-який період, що розглядається як такий.

4. Пенсія, яка може бути зменшена пропорційно періоду сплати внесків, роботи або проживання, за визначених умов виплачується захищеним особам, які закінчили період, коротший за той, що вказано в пунктах 2 та 3 цієї статті.

5. Якщо надання пенсії за віком зумовлюється закінченням встановленого періоду сплати внесків або професійної діяльності, зменшена пенсія за визначених умов виплачується захищеним особам, які лише через похилий вік на час набрання чинності положеннями, що дозволяють застосовувати цю частину, не задовольнили умови, визначені відповідно до статті 30. Однак це положення не застосовується, якщо пенсія відповідно до пункту 2 або підпункту (a) пункту 3 цієї статті не надається таким особам у віці, старшому від звичайного, що зазначений у пункті 1 статті 26.

Стаття 30

Якщо право на пенсію за віком зумовлюється відповідно до законодавства Договірної Сторони закінченням встановленого періоду, такий період до виникнення обставини, за якої надається пенсія, не може перевищувати п'ятнадцяти років відповідно до визначених правил.

Стаття 31

Пенсія, зазначена у статті 29, забезпечується протягом дії обставини, яка надає право на пенсію.

**Частина VI - Допомога в разі виробничої травми
та професійного захворювання**

Стаття 32

1. Обставинами, за яких надається ця допомога, є нижченаведені, якщо вони виникають внаслідок виробничої травми або визначеного професійного захворювання:

a) необхідність медичної допомоги;

b) первісна чи тимчасова непрацездатність, що передбачає припинення отримання заробітку, як визначено національним законодавством;

c) повна або часткова втрата спроможності отримувати заробіток, яка перевищує визначений рівень і, ймовірно, буде постійною, чи відповідна втрата фізичних здібностей;

d) втрата вдовою/вдівцем чи дитиною засобів до існування внаслідок смерті годувальника.

2. У випадку, якщо вдова/вдівець не мали дітей, право на отримання допомоги може зумовлюватись шлюбом, який святкували або відзначали до виробничої травми чи професійного захворювання.

Стаття 33

Кожна Договірна Сторона формулює визначення виробничої травми, яке включає умови, за яких нещасний випадок по дорозі на роботу або з неї вважається виробничою травмою, доки її законодавство не буде поширено на невиробничі травми відповідно до таких самих умов, як виробничі травми.

Стаття 34

1. Кожна Договірна Сторона:

a) включає до свого законодавства перелік захворювань, що охоплює принаймні захворювання, перелічені у Додатку до цієї частини, які відповідно до визначених умов визнаються як професійні захворювання; або

b) включає до свого законодавства загальне визначення професійних захворювань, достатньо широке, щоб охопити принаймні захворювання, перелічені в Додатку до цієї частини; або

c) включає до свого законодавства перелік захворювань, що охоплює принаймні п'ять-шість захворювань, перелічених у Додатку до цієї частини, які відповідно до визначених умов розглядаються як професійні захворювання, а також доповнює цей перелік загальним визначенням професійних захворювань або іншими положеннями для встановлення професійного походження захворювань, які не виявляються відповідно до визначених умов.

2. Комітет може приймати поправки до переліку, викладеного у Додатку до цієї частини, більшістю у дві третини поданих голосів, представляючи принаймні дві третини більшості членів Комітету, визначених Сторонами. Комітет розглядає питання щодо перегляду переліку принаймні кожні п'ять років, а також після будь-якого перегляду переліку професійних захворювань у Додатку I до Конвенції про Міжнародну організацію праці N 121, що стосується надання допомоги в разі виробничої травми, або перегляду Європейського переліку професійних захворювань у Рекомендації

Комісії Європейських Співтовариств від 23 липня 1962 року.

3. Генеральний секретар Ради Європи повідомляє Договірні Сторони про будь-яку поправку, прийняту Комітетом відповідно до положень пункту 2. Така поправка набирає чинності стосовно будь-якої держави, яка вже є Договірною Стороною під час її прийняття, якщо така держава повідомляє Генерального секретаря Ради Європи про її прийняття. Ця поправка автоматично набирає чинності стосовно держави, яка згодом стає Договірною Стороною, якщо під час вираження її згоди, яка є обов'язковою за цим (переглянутим) Кодексом, поправка вже набрала чинності для двох третин чи більше Договірних Сторін; в іншому разі поправка набирає чинності стосовно даної держави, якщо вона повідомляє Генерального секретаря Ради Європи про її прийняття.

Стаття 35

1. До захищених осіб належать:

а) усі працівники, включаючи осіб, що навчаються, та в разі смерті годувальника - його вдова/вдівець та діти; або

б) визначені категорії економічно активного населення, які охоплюють принаймні 80 відсотків усього економічно активного населення, та в разі смерті годувальника - його вдова/вдівець та діти.

2. У випадку вдови/вдівця право на допомогу може зумовлюватись, як це може бути визначено, її/його неспроможністю забезпечувати себе самостійно.

3. Незважаючи на положення підпункту (а) пункту 1 цієї статті, будь-яка Договірна Сторона може виключити із застосування цієї частини категорії працівників, які охоплюють не більше 5 відсотків усіх працівників.

Стаття 36

1. За обставин, зазначених у підпункті (а) пункту 1 статті 32, медична допомога включає:

а) допомогу лікаря загального профілю та допомогу лікаря-спеціаліста, яка може надаватися у лікарні та поза її межами, в тому числі постановка необхідних діагнозів та тестування, включаючи допомогу вдома;

б) допомогу, яка надається іншими фахівцями, що у будь-який час можуть бути законно визнані такими, що мають відношення до медицини, під наглядом лікаря або іншого кваліфікованого фахівця;

с) забезпечення необхідними лікарськими засобами, призначеними лікарем чи іншим кваліфікованим фахівцем;

д) перебування в лікарні або іншому медичному закладі;

е) стоматологічну допомогу, включаючи зубне протезування;

ф) медичну реабілітацію, включаючи забезпечення, утримання та відновлення протезів та ортопедичних виробів, а також медичну допомогу, як це визначено;

г) забезпечення транспортом пацієнта, як це може бути визначено;

h) наступну медичну допомогу, що надається за місцем роботи, якщо це можливо:

i) страхування для осіб, які зазнали серйозних пошкоджень;

ii) післялікарняне лікування для осіб з незначними пошкодженнями, що не вимагають відсутності на роботі.

2. Від бенефіціарія не вимагається відшкодування витрат на медичну допомогу.

3. Медична допомога спрямована на підтримання, відновлення чи поліпшення здоров'я захищеної особи та її спроможності працювати і задовольняти свої особисті потреби.

Стаття 37

1. За обставини, зазначеної у підпункті (b) пункту 1 статті 32, допомога надається у вигляді періодичної грошової виплати, обчисленої відповідно до положень статті 71 або 72. Її сума може варіюватися протягом дії обставини за умови, що середня сума відповідає таким положенням.

2. За обставини, зазначеної у підпункті (b) пункту 1 статті 32, Договірна Сторона вважається такою, що дотримується положень цієї частини, якщо її законодавство надає потерпілим від виробничих травм або професійних захворювань допомогу у зв'язку з хворобою відповідно до загальної медичної допомоги або програми допомоги у зв'язку з хворобою відповідно до умов, визначених для бенефіціаріїв за такою програмою, для виключення будь-якої умови, що стосується встановленого періоду, за умови, що вищезгадані умови є принаймні такими ж сприятливими як ті, що визначені в частині III.

Стаття 38

1. За обставини, зазначеної у підпункті (c) пункту 1 статті 32, допомога надається у вигляді періодичної грошової виплати:

a) обчисленої відповідно до положень статті 71 або 72 у випадку повної втрати спроможності отримувати заробіток або відповідної втрати фізичних здібностей;

b) обчисленої, як справедлива пропорція допомоги, що виникає з положень наступного підпункту у випадку часткової втрати спроможності отримувати заробіток або відповідної втрати фізичних здібностей.

2. У випадку часткової втрати спроможності отримувати заробіток менше 25 відсотків або відповідної втрати фізичних здібностей допомога, коли вона сплачується, може надаватися у вигляді одноразової виплати. Сума виплати є не менше загальної суми періодичних грошових виплат, що надавалися б строком на три роки, враховуючи положення попереднього пункту.

3. В інших випадках на вимогу потерпілого вся чи частина періодичної грошової виплати, передбаченої в пункті 1 цієї статті, може бути замінена одноразовою виплатою, що відповідає її страховому еквіваленту, якщо компетентний орган упевнений, що така виплата буде використана у спосіб, який, безперечно, є вигідним для потерпілого.

4. Умови, за яких періодична грошова виплата, зазначена в пункті 1 цієї статті, підлягає перегляду, зупиняється або

анулюється з огляду на зміни, що можуть статися в результаті втрати спроможності отримувати заробіток або втрати фізичних здібностей, визначаються національним законодавством.

5. Крім того, відповідно до визначених умов кожна Договірна Сторона надає збільшену або спеціальну допомогу бенефіціаріям, стан яких вимагає постійної присутності іншої особи.

Стаття 39

1. За обставини, зазначеної у підпункті (d) пункту 1 статті 32, допомога надається вдові/вдівцеві та дітям такої особи у вигляді періодичної грошової виплати, обчисленої відповідно до положень статті 71 або 72.

2. Крім того допомога на похорон відповідно до визначених умов сплачується годувальникам, особам, яких утримували, або іншим особам, визначеним національним законодавством.

Стаття 40

Право на допомогу не зумовлюється будь-яким встановленим періодом. У випадку професійних захворювань період піддавання ризику, який може бути визначений, не розглядається як встановлений період.

Стаття 41

Медицина допомога та допомога у вигляді періодичної грошової виплати забезпечується протягом дії обставини, зазначеної у підпунктах (a), (b), (c) або (d) пункту 1 статті 32.

Стаття 42

Кожна Договірна Сторона відповідно до визначених умов:

a) вживає заходів для запобігання виробничим травмам та професійним захворюванням;

b) забезпечує фахову реабілітацію, якщо це можливо, з метою повернення інвалідів до їх попередньої роботи або, якщо це неможливо, до найбільш придатної, альтернативної, прибуткової для них роботи, враховуючи їхні здібності та спроможності;

c) вживає заходів для полегшення працевлаштування інвалідів на придатну для них роботу.

Стаття 43

1. Відповідно до визначених умов від працівників, які піддаються ризику професійних захворювань, вимагається проходити періодичне медичне обстеження.

2. Якщо працівників, зазначених у попередньому пункті, змушують змінити роботу, вони матимуть користь від послуг та заходів, визначених у підпунктах (b) та (c) статті 42.

Стаття 44

За обставини, зазначеної у підпункті (a) пункту 1 статті 32, Договірна Сторона вважається такою, що дотримується положень цієї частини, якщо її законодавство передбачає надання медичної допомоги потерпілим від виробничих травм та професійних захворювань відповідно до програми загальної медичної допомоги чи

допомоги у зв'язку з хворобою відповідно до умов, визначених для бенефіціаріїв за такою програмою, для виключення будь-якої умови стосовно встановленого періоду, за умови, що вищезгадані умови є принаймні такими ж сприятливими, як визначені в частині II.

Додаток до частини VI

ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ

Професійні захворювання		Робота, що пов'язана з ризиком
1	2	3
1.	Пневмоконіоз, викликаний склеротичним мінеральним пилом (силікоз, антракосилікоз, асбестоз та кремнетуберкульоз), за умови, що такий силікоз є визначальним фактором, що призводить до непрацездатності чи смерті	Уся робота, що пов'язана з даним ризиком
2.	Бронхолегеневі захворювання, викликані пилом твердого сплаву	"
3.	Бронхолегеневі захворювання, викликані вдиханням бавовняного пилу (біссіноз), або лляного, конопляного пилу чи пилу сизалю	"
4.	Професійна астма, викликана світлочутливими речовинами або дратівними засобами, визнаними такими, та такими, що властиві цьому виду роботи	"
5.	Зовнішній алергійний альвеоліт та його наслідки, викликані вдиханням органічного пилу, як визначено національним законодавством	"
6.	За захворювання, викликані берилієм (гліцином) або його токсичними складовими	"
7.	За захворювання, викликані кадмієм або його токсичними складовими	"
8.	За захворювання, викликані фосфором або його токсичними складовими	"
9.	За захворювання, викликані хромом або його токсичними складовими	"
10.	За захворювання, викликані марганцем або його токсичними складовими	"
11.	За захворювання, викликані миш'яком або його токсичними складовими	"
12.	За захворювання, викликані ртуттю або її токсичними складовими	"

13.	Захворювання, викликані свинцем або його токсичними складовими	"
14.	Захворювання, викликані фтором або його токсичними складовими	"
15.	Захворювання, викликані сірковуглецем	"
16.	Захворювання, викликані токсичними галогенними похідними аліфатичного або ароматичного вуглеводню	"
17.	Захворювання, викликані бензолом або його токсичними складовими	"
18.	Захворювання, викликані токсичними нітро- та амінопохідними бензолу або його гомологом	"
19.	Захворювання, викликані нітрогліцерином або іншими ефірами азотної кислоти	"
20.	Захворювання, викликані спиртами, гліколями або кетонами	"
21.	Захворювання, викликані асфіксантами: чадний газ, ціанід водню або їх токсичні похідні, сірководень	"
22.	Порушення слуху, викликане шумом	"
23.	Захворювання, викликані вібрацією (порушення м'язової рівноваги, сухожиль, кісток, артикуляції, периферичного нерва)	"
24.	Захворювання, викликані роботою в стисненому повітрі	"
25.	Захворювання, викликані іонізуючим випромінюванням	Уся робота, що пов'язана з впливом іонізуючого випромінювання
26.	Захворювання шкіри, викликані фізичними, хімічними або біологічними речовинами, що не входять до інших розділів	Вся робота, що пов'язана з даним ризиком
27.	Епітеліоматозний рак шкіри, викликаний дьогтем, бітумом, нафтою, антраценом або їхніми похідними, продукцією або залишками	"
28.	Рак легень або мезотеліома, викликана азбестом	"
29.	Інфекційні або паразитарні захворювання, що властиві професії, за якої існує особливий ризик зараження	a) Санітарно-гігієнічна або лабораторна робота b) Робота у ветеринарії c) Догляд за тваринами, їх

b) поєднання періодичних грошових виплат, зниження податку, натуральної допомоги або соціальних послуг для сімей.

Стаття 48

1. Якщо Договірна Сторона застосовує підпункти (a) чи (b) пункту 1 статті 46, право на допомогу не зумовлюється закінченням встановленого періоду.

2. Якщо Договірна Сторона застосовує підпункти (c) чи (d) пункту 1 статті 46, право на допомогу може підлягати встановленому періоду, що не перевищує шести місяців постійного проживання.

Стаття 49

Загальний розмір допомоги, яка надається згідно зі статтею 47, становить принаймні:

a) 1,5 відсотка внутрішнього валового продукту; або

b) 3 відсотки мінімальної законної або мінімальної міжпрофесійної заробітної плати або заробітної плати звичайного кваліфікованого працівника, як визначено відповідно до положень статті 72, помножених на загальну кількість захищених осіб.

Стаття 50

Допомога, зазначена в статті 47, забезпечується протягом дії обставини, яка надає право на неї.

Частина VIII - Допомога у зв'язку з материнством

Стаття 51

До обставин, за яких надається допомога, належать:

a) вагітність і пологи та їх наслідки;

b) припинення заробітку внаслідок таких обставин, як встановлено національним законодавством.

Стаття 52

1. До захищених осіб належать:

a) за обставин, згаданих у підпункті (a) статті 51:

i) всі працюючі жінки, включаючи тих, що навчаються, та їхні дочки, а також дружини працівників, яких утримують, включаючи тих, що навчаються, та їхні дочки; або

ii) всі економічно активні жінки та їхні дочки, а також всі дружини економічно активних чоловіків, яких утримують, та їхні дочки; або

iii) всі жінки-мешканки;

b) за обставин, згаданих у підпункті (b) статті 51:

i) всі працюючі жінки, включаючи тих, що навчаються; або

ii) всі жінки у визначених категоріях економічно активного населення, які загалом становлять не менше 80 відсотків усього

економічно активного населення.

2. а) Незважаючи на умови підпункту (а) попереднього пункту, будь-яка Договірна Сторона може не поширювати цю частину на:

i) жінок, що належать до категорій працівників, які загалом становлять не більше 5 відсотків усіх працівників, та їхніх дочок, а також на дружин чоловіків, що належать до цих категорій, яких утримують, та на їхніх дочок; або

ii) жінок, що належать до категорій економічно активного населення, які загалом становлять не більше 10 відсотків усього економічно активного населення, та їхніх дочок, а також на дружин чоловіків, що належать до цих категорій, яких утримують, та на їхніх дочок; або

iii) жінок, що належать до категорій мешканців, які загалом становлять не більше 10 відсотків мешканців, та на їхніх дочок;

b) незважаючи на положення підпункту (b) (i) попереднього пункту, будь-яка Договірна Сторона може не поширювати цю частину на жінок, що належать до категорій працівників, які загалом становлять не більше 10 відсотків усіх працівників.

3. Якщо Договірна Сторона застосовує підпункти (а) (i) або (а) (ii) пункту 1 цієї статті, жінкам, які отримують один з наступних видів допомоги або звертаються за отриманням одного з видів допомоги, передбаченої пунктом (а) та (b) цього пункту:

a) допомога (пенсія) по інвалідності, за віком або в разі смерті годувальника;

b) допомога на випадок непрацездатності визначеного ступеня або в разі смерті годувальника внаслідок виробничої травми або професійного захворювання;

c) допомога по безробіттю,

та дружинам чоловіків, які отримують ці види допомоги або вимагають отримання допомоги (пенсії) по інвалідності, за віком або в разі смерті годувальника, та їхнім дітям у подальшому за визначених умов продовжує надаватися захист за обставин, згаданих у підпункті (а) статті 51.

4. Будь-яка Договірна Сторона може відступати від положень підпункту (а) пункту 1, підпункту (а) пункту 2 та пункту 3 цієї статті, якщо згідно з її законодавством надається медична допомога:

a) визначеним категоріям працюючих жінок, які загалом становлять не менше 80 відсотків усіх працюючих жінок; або

b) визначеним категоріям економічно активних жінок, які загалом становлять не менше 75 відсотків усіх економічно активних жінок; або

c) визначеним категоріям жінок-мешканок, які загалом становлять не менше 70 відсотків усіх жінок-мешканок,

а також у випадку захворювання, що є наслідком вагітності та потребує тривалої допомоги, - усім жінкам-мешканкам.

Стаття 53

1. За обставин, викладених у підпункті (а) статті 51, медична допомога включає:

а) нагляд терапевта, фахівця або кваліфікованої акушерки у передпологовий період, під час пологів і у післяпологовий період у лікарні та домашніх умовах, включаючи необхідне діагностування та аналізи, а також відвідування на дому;

б) нагляд особи будь-якого виду діяльності, що на законних підставах має відношення до медицини, яка має дозвіл на надання послуг, пов'язаних із материнством, під належним медичним наглядом;

в) забезпечення необхідними фармацевтичними засобами за рецептом лікаря або іншої кваліфікованої особи;

г) перебування у лікарні або іншій медичній установі;

д) профілактику захворювань ротової порожнини, включаючи у разі необхідності протезування;

е) медичну реабілітацію, включаючи забезпечення протезного та ортопедичного обладнання, обслуговування та відновлення, а також в разі необхідності визначену медичну допомогу;

ж) транспортування бенефіціарія у разі необхідності.

2. Якщо законодавство будь-якої з Договірних Сторін вимагає від бенефіціарія або його годувальника розподілу витрат на медичну допомогу, норми, що регулюють такий розподіл, не повинні створювати труднощі або зменшувати ефективність медичного та соціального захисту.

3. Медична допомога надається з метою підтримання, відновлення або поліпшення стану здоров'я захищеної жінки та її спроможності працювати та задовольняти свої особисті потреби.

Стаття 54

За обставин, викладених у підпункті (б) статті 51, допомога у зв'язку з вагітністю та пологами надається у вигляді періодичних грошових виплат, обчислених відповідно до вимог статті 71 або 72. Розмір періодичних грошових виплат може змінюватися протягом дії обставини за умови, що середній розмір допомоги відповідає цим вимогам.

Стаття 55

Якщо згідно із законодавством будь-якої Договірної Сторони право на отримання грошової допомоги на материнство зумовлюється закінченням встановленого періоду, цей період не може бути більшим за час, необхідний для запобігання зловживанню.

Стаття 56

1. Медична допомога надається протягом дії обставини, зазначеної у підпункті (а) статті 51.

2. Грошова допомога у зв'язку з вагітністю та пологами забезпечується протягом дії обставини, зазначеної у підпункті (б) статті 51. Однак тривалість надання періодичної грошової виплати може обмежуватися 14 тижнями, за винятком випадків, коли

обов'язковий період непрацездатності є більш тривалим; у такому випадку допомога на материнство сплачується впродовж зазначеного періоду.

Стаття 57

Сторона вважається такою, що дотримується вимог цієї частини щодо грошової допомоги на материнство, якщо у випадку відпустки по догляду за дитиною її законодавством передбачається грошова допомога принаймні у розмірі, передбаченому цією частиною.

Частина IX - Допомога по інвалідності

Стаття 58

Обставини, за яких надається допомога по інвалідності, включають:

а) якщо особа є економічно активною, неспроможність визначеного ступеня працювати або займатися будь-якою прибутковою діяльністю;

б) якщо особа не є економічно активною, неспроможність визначеного ступеня займатися своєю звичайною діяльністю;

в) недієздатність дитини визначеного ступеня внаслідок уроджених вад або інвалідності, що виникла до досягнення нею віку закінчення загальноосвітньої школи, коли така неспроможність є постійною або продовжується після закінчення визначеного періоду тимчасової або початкової недієздатності.

Стаття 59

1. До захищених осіб належать:

а) всі працівники, включаючи за визначених обставин тих, що навчаються; або

б) визначені категорії економічно активного населення, які загалом становлять не менше 80 відсотків усього економічно активного населення; або

в) всі мешканці.

2. Незважаючи на положення підпунктів (а) та (в) попереднього пункту, будь-яка з Договірних Сторін може не поширювати застосування цієї частини на:

а) категорії працівників, які загалом становлять не більше 10 відсотків усіх працівників; або

б) категорії мешканців, які загалом становлять не більше 10 відсотків усіх мешканців.

Стаття 60

1. За обставини, викладеної у підпункті (а) статті 58, допомога по інвалідності надається у вигляді періодичних грошових виплат, обчислених відповідно до положень статті 71 або 72.

2. Незважаючи на вимоги попереднього пункту, періодичні виплати можуть обчислюватись згідно із статтею 73 будь-якою з Договірних Сторін, законодавство якої надає захист усім мешканцям без надання права на отримання допомоги по інвалідності,

зумовленого закінченням встановленого періоду.

3. За обставини, викладеної у підпункті (b) статті 58, допомога по інвалідності надається у вигляді періодичних грошових виплат, обчислених відповідно до положень статті 72 або 73.

4. За обставини, викладеної у підпункті (c) статті 58, допомога включає:

a) грошове утримання на навчання або влаштування; або

b) спеціальні заходи для підтримання розвитку в школі або на роботі чи додаткові гранти.

5. Якщо виникає будь-яка з обставин, згаданих вище, допомога, встановлена пунктами 1 та 3 цієї статті, забезпечується принаймні для:

a) захищених осіб, які відповідно до визначених правил закінчили період, що становить 15 років, сплати внесків, професійної діяльності або проживання, включаючи будь-який період, що може розглядатися як такий; або

b) захищених осіб, які відповідно до визначених правил закінчили період, що становить 30 років, сплати внесків, професійної діяльності або проживання, включаючи будь-який період, що може розглядатися як такий, якщо період, що відокремлює відповідну обставину від встановленого віку, враховується як умовний для обчислення допомоги; або

c) якщо взагалі все економічно активне населення охоплене захистом - захищених осіб, які відповідно до визначених правил закінчили період, що становить 3 роки, сплати внесків та щодо яких визначені середньорічна сума, річна сума або щорічна середня сума внесків, сплачених упродовж їх періоду роботи, досягли встановленого показника.

6. Допомога, що може бути зменшена пропорційно завершеному періоду сплати внесків, професійної діяльності або проживання, виплачується захищеним особам, які відповідно до визначених правил закінчили період, який є меншим за той, що визначений у попередньому пункті.

7. Вимоги пункту 5 цієї статті вважаються такими, що виконуються, якщо сума допомоги на 10 відсотків менша, ніж зазначено у таблиці, що додається до частини XI, та надається принаймні захищеним особам, які відповідно до визначених правил закінчили встановлений період, який не перевищує 12 місяців.

8. Крім того, кожна Договірна Сторона забезпечує збільшену або спеціальну допомогу відповідно до визначених обставин для бенефіціаріїв, які мають внаслідок обставин постійно знаходитись поряд з іншою особою.

9. Законодавство кожної Договірної Сторони визначає умови, за яких періодичні виплати, встановлені у пунктах 1 - 3 цієї статті, переглядаються, тимчасово припиняються або скасовуються з огляду на зміни, що можуть бути спричинені недієздатністю.

Стаття 61

1. Якщо право на отримання допомоги по інвалідності зумовлюється законодавством Договірної Сторони після закінчення встановленого періоду, цей період не може бути більшим п'яти

повних років згідно з визначеними правилами до виникнення відповідної обставини.

2. Якщо допомога, обчислена згідно з пунктами 5 - 7 статті 60, надається всім захищеним особам, які повністю закінчили відповідно до визначених правил встановлений період, що становить 5 років або менше, та досягли визначеного віку, після встановленого віку можуть вимагатися більші визначені періоди залежно від віку, ніж ті, що встановлені у пункті 1 статті 61.

Стаття 62

Кожна Договірنا Сторона за встановлених умов:

а) забезпечує обладнання для функціональної та фахової реабілітації та підготовки інвалідів у випадках, якщо це можливо, до відновлення ними своєї попередньої діяльності або у випадках, якщо це неможливо, до найбільш сприятливої прибуткової діяльності, враховуючи їхні здібності та можливості;

б) вживає заходів щодо сприяння працевлаштуванню інвалідів;

с) забезпечує допоміжні засоби мобільності та сприяє соціальній інтеграції інвалідів.

Стаття 63

Допомога, зазначена у статті 60, виплачується протягом дії обставини, за якої надається, або до виплати допомоги (пенсії) за віком чи в разі смерті годувальника.

Частина X - Допомога у разі смерті годувальника

Стаття 64

1. Обставиною, за якої надається допомога, є втрата вдовою/вдівцем та дітьми засобів утримання внаслідок смерті годувальника.

2. У випадку вдови/вдівця право на допомогу може зумовлюватися досягненням встановленого віку, який не перевищує вік, визначений відповідно до пункту 1 статті 26.

3. Однак вимоги щодо віку не можуть встановлюватися:

а) якщо одного з подружжя визнано за встановлених обставин непридатним до роботи; або

б) якщо один з подружжя утримує принаймні одну дитину.

4. Якщо вдова/вдівець є бездітними, право на допомогу може зумовлюватися встановленим періодом подружнього життя.

Стаття 65

1. До захищених осіб належать:

а) вдови/вдівці та діти годувальників, що належали до категорії працівників або за встановлених обставин до категорії осіб, що навчалися; або

б) вдови/вдівці та діти годувальників, що належали до визначених категорій економічно активного населення, які, загалом, становлять не менше 80 відсотків усього економічно активного

населення; або

с) всі вдови/вдівці-мешканці та діти-мешканці або всі вдови/вдівці та діти, що втратили годувальника, який був мешканцем.

2. Незважаючи на положення підпунктів (а) та (с) попереднього пункту, будь-яка Договірна Сторона може не поширювати цю частину на:

а) категорії працівників, загальна кількість яких становить не більше 10 відсотків усіх працівників; або

б) категорії мешканців, загальна кількість яких становить не більше 10 відсотків усіх мешканців.

Стаття 66

1. Допомога у разі смерті годувальника надається у вигляді періодичних виплат, які обчислюються відповідно до положень статті 71 або 72.

2. Незважаючи на положення попереднього пункту, періодичні виплати можуть обчислюватися відповідно до статті 73 будь-якою Договірною Стороною, законодавство якої надає захист вдовам/вдівцям, що мають статус мешканців, без отримання права на допомогу, зумовленого закінченням відповідного встановленого періоду.

3. Якщо, однак, вдови/вдівці не виконують умов надання допомоги, встановлені згідно з пунктами 2 - 4 статті 64, їм виплачується за визначених умов грошова допомога на переселення, за умови, якщо відповідна Договірна Сторона взяла на себе зобов'язання, зазначені у частині IV, та застосовує положення підпункту (е) пункту 3 статті 20.

4. Вдовам/вдівцям також, якщо необхідно, та за визначених умов надаються допоміжні послуги, передбачені для сприяння їх облаштуванню.

5. Допомога, зазначена у пункті 1 цієї статті, забезпечується принаймні:

а) захищеним особам, годувальник яких закінчив відповідно до визначених правил період, що становить 15 років, сплати внесків, професійної діяльності або проживання, включаючи будь-який період, що розглядається як такий; однак у випадку допомоги в разі смерті годувальника, наданої вдові/вдівцю, може бути достатньо закінчення останнім визначеного періоду проживання; або

б) захищеним особам, годувальник яких відповідно до визначених правил закінчив період, що становить 30 років, сплати внесків, професійної діяльності або проживання, включаючи будь-який період, що розглядається як такий, якщо період, що відокремлює відповідну обставину від встановленого віку, враховується як умовний для обчислення допомоги; або

с) якщо взагалі дружини/чоловіки та діти всіх економічно активних осіб охоплені захистом, - захищеним особам, годувальник яких відповідно до визначених правил закінчив період, що становить 3 роки, сплати внесків за умови, якщо середньорічна сума, річна сума або щорічна середня сума внесків, сплачених стосовно годувальника впродовж періоду його роботи, досягли встановленого

показника.

6. Допомога, що може бути зменшена пропорційно повному періоду сплати внесків, професійної діяльності або проживання, виплачується захищеним особам, годувальник яких відповідно до визначених правил закінчив період, менший за той, що визначений у попередньому пункті.

7. Вимоги пункту 5 цієї статті вважаються такими, що виконуються, якщо допомога, обчислена без урахування встановленого періоду, але на 10 відсотків менша, ніж зазначено у таблиці, що додається до частини XI, надається принаймні захищеним особам, годувальник яких, відповідно до визначених правил закінчив встановлений період, який не перевищує 12 місяців.

Стаття 67

1. Якщо законодавство Договірної Сторони зумовлює цей вид допомоги закінченням годувальником встановленого періоду, цей період не перевищує 5 років сплати внесків, професійної діяльності або проживання відповідно до визначених правил.

2. Якщо допомога, обчислена відповідно до положень пунктів 5 - 7 статті 66, надається всім захищеним особам, годувальник яких повністю закінчив встановлений період, що становить 5 років або менше, відповідно до визначених правил та перебуває у встановленому віці, від годувальника залежно від його віку після визначеного віку можуть вимагатися встановлені періоди більші, ніж ті, що зазначені у пункті 1 цієї статті.

Стаття 68

Допомога, зазначена у пунктах 1, 2, 5, 6 і 7 статті 66, виплачується протягом дії обставини, за якої надається, або до початку виплати допомоги (пенсії) по інвалідності чи за віком.

Стаття 69

Виплату допомоги, що забезпечується у випадках, зазначених у пункті 3 статті 64, може бути припинено, якщо умови, встановлені для її надання, не виконуються.

Стаття 70

1. Будь-яка Договірна Сторона може тимчасово відступити від положень цієї частини щодо надання допомоги вдові/вдівцю незалежно від статі, якщо її законодавством на момент прийняття Договірною Стороною зобов'язань, встановлених цією частиною, передбачено, що лише вдови мають право на отримання такої допомоги.

2. Будь-яка Договірна Сторона, що скористалася таким відступом, зазначає у доповідях щодо застосування цього (переглянутого) Кодексу, подання яких вимагається згідно із статтею 79, про зміни, внесені до її законодавства та практики стосовно реалізації положень цієї частини у повному обсязі.

Частина XI - Обчислення періодичних виплат

Стаття 71

1. Якщо застосовується ця стаття, сума періодичної виплати принаймні досягає відсоткової частки, зазначеної в одному з двох наступних підпунктів для бенефіціарія без сім'ї або для бенефіціарія, що має утриманців, як визначено у таблиці, що

додається до цієї частини:

а) для бенефіціарія без сім'ї сума принаймні досягає відсоткової частки від суми попереднього заробітку бенефіціарія або його годувальника стосовно відповідної обставини;

б) для бенефіціарія, що має утриманців, вищезгадана сума разом із сумою будь-якої допомоги сім'ї, що виплачується під час дії обставини, яка надає право на допомогу, досягає стосовно цієї обставини принаймні визначеної у таблиці відсоткової частки від загальної суми попереднього заробітку бенефіціарія або його годувальника та від загальної суми будь-якої допомоги сім'ї, яка виплачується захищеній особі з такими самими сімейними обов'язками, що й бенефіціарій.

2. Попередній заробіток бенефіціарія або його годувальника обчислюється відповідно до визначених правил, і якщо захищені особи чи їхні годувальники розподілені за категоріями залежно від їхнього заробітку, їхній попередній заробіток може обчислюватися на основі базової ставки заробітку категорій, до яких вони належать.

3. Розмір періодичної допомоги або заробіток, що враховується при обчисленні допомоги, може обмежуватися максимальною визначеною нормою за умови, що ця норма встановлюється відповідно до положень пункту 1 цієї статті, якщо попередній заробіток бенефіціарія або його годувальника дорівнює або є нижчим від заробітку кваліфікованого робітника фізичної праці.

4. Попередній заробіток бенефіціарія або його годувальника, заробітна плата кваліфікованого робітника фізичної праці, періодична допомога та допомога сім'ї обчислюються за єдиною часовою основою.

5. Якщо законодавство будь-якої Договірної Сторони передбачає, що періодичні виплати підлягають сплаті податку чи внесків до фонду соціального забезпечення, попереднім заробітком бенефіціарія або його годувальника, що враховується з метою цієї статті, вважається:

а) загальний заробіток до стягнення податку чи внесків до фонду соціального забезпечення, в разі якого періодичною допомогою, що порівнюється із загальним заробітком, є загальна сума періодичної допомоги до стягнення податку чи внесків до фонду соціального забезпечення; або

б) заробітна плата без податку чи внесків до фонду соціального забезпечення, в разі якого періодичною допомогою, що порівнюється із загальним заробітком, є сума періодичної допомоги без податку чи внесків до фонду соціального забезпечення.

6. Якщо законодавство будь-якої Договірної Сторони передбачає, що періодичні виплати не підлягають сплаті податків чи внесків до фонду соціального забезпечення, сумою заробітку бенефіціарія або його годувальника, що враховується з метою цієї статті, може бути сума без будь-яких податків чи внесків до фонду соціального забезпечення.

7. Для цієї статті кваліфікований робітник фізичної праці - це:

а) слюсар або токарь у галузі машинобудування, за винятком електротехнічної промисловості; або

b) типовий кваліфікований робітник фізичної праці, визначений відповідно до положень наступного пункту; або

c) особа, зарібок якої становить 125 відсотків від середнього зарібку всіх захищених осіб.

8. Типовим кваліфікованим робітником фізичної праці з метою підпункту (b) попереднього пункту є особа, яка належить до найбільшої категорії осіб, захищених протягом дії відповідної обставини, або годувальників захищених осіб у галузі промисловості, яка об'єднує, в свою чергу, найбільшу кількість таких осіб або годувальників; для цього застосовується Міжнародна стандартна галузева класифікація всіх видів економічної діяльності, ухвалена Економічною і Соціальною Радою Організації Об'єднаних Націй на її сьомій сесії 27 серпня 1948 року та наведена, зі змінами 1968 року, в Додатку до цього (переглянутого) Кодексу зі змінами та доповненнями, що можуть бути внесені до неї у будь-який час.

9. Якщо розмір допомоги змінюється залежно від регіону, кваліфікований робітник фізичної праці може визначатися для кожного регіону відповідно до пунктів 7 та 8 цієї статті.

10. Зарібтна плата кваліфікованого робітника, визначеного відповідно до підпунктів (a) або (b) пункту 7 цієї статті, обчислюється на основі ставки зарібтної плати за повну норму робочого часу, встановлену колективними договорами або національним законодавством чи на підставі національного законодавства, або звичаями, включаючи надбавки на підвищення вартості життя; коли такі ставки змінюються залежно від регіону, а попередній пункт цієї статті не застосовується, використовується середня ставка.

11. Якщо особа претендує на допомогу (пенсію) по інвалідності, за віком чи у разі смерті годувальника, загальна сума попереднього зарібку заявника або його годувальника, що враховується при обчисленні ставки періодичних виплат по інвалідності, за віком або у разі смерті годувальника, переглядається за визначених обставин після значних змін у загальному рівні зарібку або вартості життя.

12. Ставки поточних періодичних виплат стосовно інвалідності, віку або у разі смерті годувальника та за обставин, зазначених у підпунктах (c) та (d) пункту 1 статті 32, переглядаються за визначених обставин після значних змін у загальному рівні зарібку або вартості життя.

Стаття 72

1. Якщо застосовується ця стаття, сума будь-якої періодичної виплати становить не менше відсоткової частки, зазначеної в одному з двох наступних підпунктів для бенефіціарія без сім'ї або для бенефіціарія, що має утриманців, як визначено у таблиці, що додається до цієї частини:

a) для бенефіціарія без сім'ї сума становить не менше відсоткової частки від суми мінімального законного або мінімального міжпрофесійного зарібку чи зарібку пересічного працівника стосовно відповідної обставини;

b) для бенефіціарія, що має утриманців, вищезгадана сума разом із сумою будь-якої допомоги сім'ї, що виплачується протягом дії обставини, яка надає право на допомогу, становить стосовно цієї обставини не менше відсоткової частки, визначеної у таблиці,

від мінімального законного або мінімального міжпрофесійного заробітку чи заробітку пересічного працівника, але не менше суми будь-якої допомоги сім'ї, яка виплачується захищеній особі з такими самими сімейними обов'язками, що й бенефіціарій.

2. Мінімальна заробітна плата, заробіток пересічного працівника, періодична грошова виплата та сума допомоги сім'ї обчислюються за єдиною часовою основою.

3. Якщо законодавство будь-якої Договірної Сторони передбачає, що періодичні виплати підлягають сплаті податку чи внесків до фонду соціального забезпечення, мінімальною заробітною платою або заробітком пересічного працівника, що враховується з метою цієї статті, вважається:

a) загальний заробіток до стягнення податків чи внесків до фонду соціального забезпечення, в разі якого періодичною допомогою, що порівнюється із загальним заробітком, є загальна сума періодичної допомоги до стягнення податку чи внесків до фонду соціального забезпечення; або

b) заробітна плата без податків чи внесків до фонду соціального забезпечення, в разі якого періодичною допомогою, що порівнюється із загальним заробітком, є сума періодичної допомоги без податку чи внесків до фонду соціального забезпечення.

4. Якщо законодавство будь-якої Договірної Сторони передбачає, що періодичні виплати не підлягають сплаті податків чи внесків до фонду соціального забезпечення, мінімальною заробітною платою або заробітком пересічного працівника, що враховується з метою цієї статті, може бути сума без будь-яких податків або внесків до фонду соціального забезпечення.

5. Для цієї статті пересічний працівник - це:

a) робітник у галузі машинобудування, за винятком електротехнічної промисловості; або

b) типовий робітник, визначений відповідно до положень наступного пункту.

6. Типовим робітником з метою підпункту (b) попереднього пункту є особа, яка належить до найбільшої категорії осіб, захищених під час дії відповідної обставини, або годувальників захищених осіб у галузі промисловості, яка об'єднує, в свою чергу, найбільшу кількість таких осіб або годувальників; для цього застосовується Міжнародна стандартна галузева класифікація всіх видів економічної діяльності, ухвалена Економічною і Соціальною Радою Організації Об'єднаних Націй на її сьомій сесії 27 серпня 1948 року та наведена, зі змінами 1968 року, в Додатку до цього (переглянутого) Кодексу, зі змінами та доповненнями, що можуть бути внесені до неї у будь-який час.

7. Якщо розмір допомоги змінюється залежно від регіону, пересічний працівник може визначатися для кожного регіону відповідно до пунктів 5 та 6 цієї статті.

8. Мінімальна заробітна плата або заробіток пересічного працівника, визначений відповідно до підпунктів (a) або (b) пункту 7 цієї статті, обчислюється на основі ставки заробітної плати за повну норму робочого часу, встановлену колективними договорами або національним законодавством чи на підставі національного законодавства, або звичаями, включаючи надбавки на підвищення вартості життя; коли такі ставки змінюються залежно від регіону, а

попередній пункт цієї статті не застосовується, використовується середня ставка.

9. У разі неповної зайнятості відсоткова частка, що відповідає стандарту, має дотримуватися, але періодичні виплати можуть відповідно зменшуватися.

10. Сума поточних періодичних виплат по інвалідності, за віком або у разі смерті годувальника та за обставин, зазначених у підпунктах (с) та (d) пункту 1 статті 32, переглядається за визначених умов після значних змін у загальному рівні заробітку або вартості життя.

Стаття 73

У випадку періодичних грошових виплат, щодо яких застосовується ця стаття:

a) розмір допомоги встановлюється відповідно до визначеної шкали;

b) розмір допомоги може обчислюватися з урахуванням інших засобів існування бенефіціаріїв та їхніх сімей, як може бути визначено;

c) розмір допомоги та інших засобів існування бенефіціаріїв та їхніх сімей має становити принаймні суму періодичних виплат, що обчислюється відповідно до положень статті 72.

Таблиця до Частини XI

ПЕРІОДИЧНІ ВИПЛАТИ

Час- тина	Обставина, за якої надається допомога	Бенефіціарій без сім'ї	Бенефіціарій, що має утриманців	Процентна частка
1	2	3	4	5
III	Хвороба	50	Чоловік із дружиною та двома дітьми	6
IV	Безробіття	50	Чоловік із дружиною та двома дітьми	6
V	Вік	50	Чоловік із дружиною визначеного віку	6
VI	Виробничі травми та професійні захворювання: а) тимчасова або початкова непрацездатність - повна втрата спроможності отримувати	50	Чоловік із дружиною та двома дітьми Чоловік із дружиною та двома дітьми	60

	заробіток або відповідний ступінь інвалідності			
	i) загалом	50		6
	- необхідність постійного догляду	70		8
	a) смерть годувальника		Вдова/вдівець із двома дітьми	
	- вдова/вдівець	50		6
	- дитина	20		6

VII	Материнство	50	Жінка із чоловіком та двома дітьми	6

IX	Інвалідність	50	Чоловік із дружиною та двома дітьми	6

X	Смерть годувальника		Вдова/вдівець із двома дітьми	
	- вдова/вдівець	50		6
	- дитина	20		

Частина XII - Загальні положення

Стаття 74

1. Допомога, на яку захищена особа може мати право відповідно до будь-якої з частин II - X цього (переглянутого) Кодексу, може бути припинена, відхилена або відкладена у визначеному обсязі:

a) якщо обставина, за якої надається допомога, спричинена кримінальним правопорушенням, яке скоїла відповідна особа;

b) якщо обставина, за якої надається допомога, спричинена свідомою неналежною поведінкою відповідної особи;

c) якщо відповідна особа отримала або намагалася отримати зазначену допомогу шляхом шахрайської вимоги;

d) у відповідних випадках, якщо відповідна особа не використовує медичні або реабілітаційні служби, що надані у її розпорядження, чи порушує правила перевірки дії обставини, за якої надається допомога, або правила поведінки бенефіціаріїв;

e) у випадку допомоги по безробіттю:

i) за визначених умов, якщо відповідна особа припинила роботу внаслідок участі у трудовому конфлікті або усунена від роботи чи втратила її внаслідок трудового конфлікту, або залишила роботу за власним бажанням без об'єктивної причини;

ii) якщо відповідна особа не використовує служби працевлаштування, надані у її розпорядження;

f) якщо відповідна особа не перебуває на території відповідної Договірної Сторони;

g) якщо відповідна особа утримується на державні кошти чи кошти установи або служби соціального забезпечення;

h) якщо відповідна особа отримує іншу грошову допомогу із соціального забезпечення, крім допомоги на сім'ю, та впродовж будь-якого періоду, стосовно якого вона отримує від третьої Сторони відшкодування у зв'язку з тією самою обставиною, за умови, що частина припиненої допомоги не перевищує розмір іншої допомоги чи відшкодування, що надається третьою Стороною; особа, яка не отримує іншої грошової допомоги або відшкодування внаслідок власної провини чи недбалості, може, однак, вважатися такою, що може отримувати таку допомогу;

i) у випадку допомоги вдові/вдівцю, якщо вдова/вдівець живе з іншим чоловіком або дружиною як подружжя;

j) у випадку допомоги (пенсії) по інвалідності, за віком та у разі смерті годувальника, якщо відповідна особа займається прибутковою діяльністю;

k) у випадку допомоги, яка надається без закінчення встановленого періоду з метою запобігання зловживанню.

2. У випадках і за обставин та у визначені періоди частина допомоги, яка мала бути виплачена, якщо не застосовувалися положення попереднього пункту, виплачується утриманцям відповідної особи, якщо вони не користуються іншою формою захисту.

Стаття 75

1. У випадку, якщо надання допомоги припинено, відхилено чи відкладено або у разі виникнення спорів щодо її характеру та розміру, заявник має право на оскарження у компетентному органі. Оскарження здійснюється безкоштовно за визначених обставин, якщо відповідна особа раніше не мала права на безкоштовне оскарження у компетентному органі.

2. Встановлені процедури надають право заявнику бути представленим чи скористатися допомогою кваліфікованої особи на власний вибір або за допомогою члена організації, яка представляє захищених осіб.

Стаття 76

1. Витрати на допомогу, що надається відповідно до цього (переглянутого) Кодексу, адміністративні витрати на надання такої допомоги покриваються колективно у такий спосіб, щоб запобігти створенню труднощів для осіб із незначними засобами існування, та враховують матеріальний стан категорій захищених осіб.

2. Кожна Договірна Сторона несе загальну відповідальність за належне забезпечення допомоги, що надається відповідно до цього (переглянутого) Кодексу, та вживає для цього всіх необхідних заходів.

Стаття 77

1. Якщо надання допомоги не покладається на державний орган, підзвітний виборному законодавчому органу, представники захищених осіб беруть участь в управлінні наданням допомоги або співпрацюють у цьому процесі як консультанти за визначених умов; національне законодавство може також передбачати участь представників роботодавців і органів державної влади.

2. Однак, якщо Договірна Сторона на підставі пункту (а) статті 6 піддає нагляд з боку органів державної влади захист, наданий внаслідок добровільного страхування захищених осіб,

обов'язок, що покладається згідно із попереднім пунктом, не застосовується.

3. Кожна Договірна Сторона несе загальну відповідальність за ефективне та якісне керівництво установами та службами, що застосовують цей (переглянутий) Кодекс.

Частина XIII - Інші положення

Стаття 78

Цей (переглянутий) Кодекс не застосовується щодо обставин, які мали місце до набрання чинності відповідною частиною цього (переглянутого) Кодексу стосовно відповідної Договірної Сторони.

Стаття 79

1. Кожна Договірна Сторона подає Генеральному секретарю Ради Європи доповіді про застосування цього (переглянутого) Кодексу; ці доповіді надаються у такому загальному форматі та у такий спосіб, які можуть бути запропоновані Комітетом. Кожна Договірна Сторона передає копії цих доповідей своїм найбільш представницьким організаціям роботодавців і працівників та передає Генеральному секретарю коментарі щодо згаданих доповідей, отримані від цих організацій. Ці доповіді містять:

а) у перший рік після ратифікації - докладну інформацію про закони та норми, за якими набирають чинності положення цього (переглянутого) Кодексу, охоплені ратифікацією, та підтвердження виконання статистичних вимог стосовно, зокрема, кількості захищених осіб, розмірів допомоги та стосовно пункту 2 статті 24 тривалості допомоги по безробіттю;

б) в інші роки - інформацію про зміни у законодавстві, а також відповідні статистичні дані за умови, якщо один раз на чотири роки надана інформація містить усі елементи, які вимагаються згідно з підпунктом (а).

2. Кожна Договірна Сторона, яка прагне використати положення пункту 2 статті 7 залежно від обставин, включає до доповідей, що подаються згідно з попереднім пунктом, усю інформацію, необхідну для підтвердження, що її законодавством гарантується захист, принаймні рівний тому, який передбачається цим (переглянутим) Кодексом.

3. Кожна Договірна Сторона надає Генеральному секретарю на його вимогу подальшу інформацію стосовно виконання положень цього (переглянутого) Кодексу, охоплених його ратифікацією.

4. Доповіді, інформація, коментарі та інша подальша інформація, надана згідно з пунктами 1, 2 та 3 статті 79, перевіряються Європейською Комісією незалежних експертів (далі - Комісія), яка готує висновки для подання до Комітету.

5. Комісія включає не більше п'яти членів, призначених Комітетом міністрів Ради Європи зі списку незалежних експертів, які є найбільш справедливими та мають визнану компетенцію у галузі соціального захисту, і висунених Генеральним секретарем Ради Європи.

6. Члени Комісії залишаються на своїх посадах на підставі власних можливостей та є незалежними і неупередженими при виконанні своїх обов'язків.

7. Члени Комісії призначаються строком на шість років і мають право на повторне призначення. Проте строк перебування на посаді двох із членів, призначених першими, закінчується через три роки.

8. Члени, строк перебування на посаді яких має завершитись по закінченні початкового періоду в три роки, обираються шляхом жеребкування Комітетом міністрів негайно після першого призначення.

9. Член Комісії, призначений на місце члена, строк перебування якого на посаді не закінчився, обіймає відповідну посаду протягом часу, що залишився до закінчення строку.

10. Міжнародна організація праці запрошується до призначення свого представника для участі як консультанта в обговореннях Комісії та Комітету.

11. Доповіді, інформація, коментарі та інша подальша інформація, надана згідно із пунктами 1, 2 та 3 статті 79, разом із висновками Комісії перевіряється Комітетом, який готує доповідь із своїми висновками для Комітету міністрів Ради Європи.

12. У разі приєднання Європейського Економічного Співтовариства, як тільки цей (переглянутий) Кодекс набирає чинності для останньої з Договірних Сторін, Європейське Економічне Співтовариство подає Генеральному секретареві доповіді, передбачені пунктом 1 цієї статті, від імені своїх держав-членів щодо тих частин цього (переглянутого) Кодексу, які належать до його юрисдикції, тоді як держави - члени Європейського Економічного Співтовариства подають Генеральному секретареві вищезгадані доповіді щодо тих частин цього (переглянутого) Кодексу, які належать до їх юрисдикції.

Стаття 80

Генеральний секретар Ради Європи передає до Консультативної асамблеї для надання її висновків копії доповідей, коментарів та подальшої інформації, наданої згідно із пунктами 1, 2 та 3 статті 79, а також висновки Комісії та доповідь Комітету.

Стаття 81

1. Після отримання висновку Консультативної асамблеї Комітет міністрів Ради Європи приймає рішення більшістю голосів відповідно до пункту (d) статті 20 Статуту Ради Європи про те, чи виконала кожна Договірна Сторона зобов'язання за цим (переглянутим) Кодексом, які взяла, чи ні.

2. Якщо Комітет міністрів вважає, що Договірна Сторона не виконує свої зобов'язання за цим (переглянутим) Кодексом, він пропонує цій Договірній Стороні вжити заходів, необхідних для забезпечення такого виконання.

Стаття 82

1. Кожна Договірна Сторона доповідає Генеральному секретарю кожні чотири роки після дати набрання чинності цим (переглянутим) Кодексом стосовно цієї Договірної Сторони про стан її законодавства та практики щодо будь-якої з частин II - X Кодексу, яку така Договірна Сторона не зазначила у своїй ратифікаційній грамоті або документі про прийняття, схвалення чи приєднання відповідно до пункту 1 статті 3, або у повідомленні, надісланому в подальшому згідно із пунктом 1 статті 4.

2. Доповіді, надані відповідно до положень попереднього пункту, перевіряються Комісією, яка передає свої висновки Генеральному секретарю Ради Європи.

Частина XIV - Внесення поправок

Стаття 83

1. Поправки до статей цього (переглянутого) Кодексу можуть бути запропоновані будь-якою з Договірних Сторін, Комітетом міністрів Ради Європи або Комітетом.

2. Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени - кожен Договірну Сторону та кожен державу, яку було запрошено приєднатися до цього (переглянутого) Кодексу згідно з положеннями статті 85, про будь-яку пропозицію щодо поправок.

3. Про будь-яку поправку, запропоновану Договірною Стороною або Комітетом міністрів, повідомляється Комітету принаймні за шість місяців до засідання, на якому її має бути розглянуто. Комітет подає Комітету міністрів свій висновок щодо запропонованої поправки.

4. Комітет міністрів розглядає запропоновану поправку та висновок, наданий Комітетом, і може прийняти згадану поправку.

5. Текст поправки, прийнятої Комітетом міністрів відповідно до пункту 4 цієї статті, передається Договірним Сторонам для прийняття.

6. Поправка, прийнята згідно з пунктом 4 цієї статті, набирає чинності з першого дня місяця по закінченні строку в один місяць після того, як усі Договірні Сторони поінформували Генерального секретаря про її прийняття.

Частина XV - Прикінцеві положення

Стаття 84

1. Цей (переглянутий) Кодекс відкрито для підписання державами - членами Ради Європи. Він підлягає ратифікації, прийняттю або схваленню. Ратифікаційні грамоти, а також документи про прийняття або схвалення здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Цей (переглянутий) Кодекс набирає чинності з першого дня місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту, коли дві держави-члени висловили згоду взяти на себе зобов'язання за цим (переглянутим) Кодексом згідно з положеннями пункту 1 цієї статті.

3. Стосовно будь-якої держави-члена, яка висловила згоду взяти на себе зобов'язання за цим (переглянутим) Кодексом після здачі на зберігання другої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття або схвалення, (переглянутий) Кодекс набирає чинності у перший день місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти, документа про прийняття або схвалення.

Стаття 85

1. Після набрання чинності цим (переглянутим) Кодексом Комітет міністрів Ради Європи може закликати будь-яку державу - не члена Ради Європи, а також Європейське Економічне

Співтовариство приєднатися до цього (переглянутого) Кодексу шляхом рішення, ухваленого більшістю голосів, необхідною згідно з пунктом (d) статті 20 Статуту Ради Європи, та таємним голосуванням представників Договірних Сторін, які мають право на членство в Комітеті.

2. Для кожної держави, що приєдналася, або для Європейського Економічного Співтовариства за умови його приєднання цей (переглянутий) Кодекс набирає чинності у перший день місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання.

Стаття 86

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, схвалення або приєднання визначає територію або території, на які поширюється дія цього (переглянутого) Кодексу.

2. Будь-яка держава може у будь-який час пізніше шляхом заяви, адресованої Генеральному секретарю Ради Європи, поширити застосування цього (переглянутого) Кодексу на будь-яку іншу територію, визначену в заяві. Стосовно такої території цей (переглянутий) Кодекс набирає чинності з першого дня місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка Договірна Сторона може під час денонсації цього (переглянутого) Кодексу відповідно до статті 88 відкликати будь-яку заяву, зроблену згідно з двома попередніми пунктами стосовно будь-якої території, визначеної у такій заяві, повідомивши про це Генерального секретаря Ради Європи. Відкликання набирає чинності у перший день місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту отримання такого повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 87

Жодних застережень не може бути зроблено стосовно положень цього (переглянутого) Кодексу.

Стаття 88

1. Будь-яка Договірна Сторона може денонсувати цей (переглянутий) Кодекс або будь-яку одну чи більше з його частин II - X після закінчення чотирирічного періоду від дати набрання чинності цим (переглянутим) Кодексом стосовно такої Договірної Сторони або після закінчення будь-якого наступного п'ятирічного періоду та поінформувавши про це за дванадцять місяців Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація не перешкоджає чинності цього (переглянутого) Кодексу стосовно інших Договірних Сторін за умови, що їх кількість становить не менше двох Договірних Сторін.

Стаття 89

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави - члени Ради Європи, будь-яку державу, що приєдналася до цього (переглянутого) Кодексу, Європейське Економічне Співтовариство у разі його приєднання, а також Генерального директора Міжнародної організації праці про:

- a) будь-яке підписання;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, схвалення або приєднання;
- c) дату набрання чинності цим (переглянутим) Кодексом згідно зі статтями 84 та 85;
- d) будь-яку заяву, подану згідно з положеннями статті 86;
- e) будь-яку заяву, подану згідно з положеннями статті 7;
- f) будь-який інший акт, повідомлення або інформацію стосовно цього (переглянутого) Кодексу.

На посвідчення чого нижчепідписані, належним чином на те уповноважені представники, підписали цей (переглянутий) Кодекс.

Вчинено у Римі 6 листопада 1990 року англійською та французькою мовами, обидва тексти є однаковою мірою автентичними, в єдиному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи та завірені копії якого Генеральний секретар надсилає кожній державі - члену Ради Європи та будь-якій державі чи Європейському Економічному Співтовариству, запрошеним приєднатися до цього (переглянутого) Кодексу.

Додаток

**МІЖНАРОДНА СТАНДАРТНА ГАЛУЗЕВА КЛАСИФІКАЦІЯ
ВСІХ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

(переглянута версія до 1968 року)

Перелік основних розділів і груп

Розділ	Основна група	Опис
1	2	3
		Основний розділ 1: Сільське господарство, мисливство, лісове господарство та рибальство
11		Сільське господарство та мисливство
	111	Сільгосппродукція та тваринництво
	112	Сільськогосподарські послуги
	113	Мисливство, ловля та розведення дичини
12		Лісове господарство та лісозаготівля
	121	Лісове господарство
	122	Лісозаготівля
13	130	Рибальство
		Основний розділ 2: Видобувна промисловість та розроблення кам'яних кар'єрів
21	210	Видобування кам'яного вугілля

22	220	Видобування нафти та природного газу
23	230	Видобування металевих руд
29	290	Інша видобувна промисловість
		Основний розділ 3: Виробництво
31		Харчова промисловість, виробництво напоїв та тютюнових виробів
	311-312	Харчова промисловість
	313	Виробництво напоїв
	314	Виробництво тютюнових виробів
32		Виробництво текстилю, одягу та шкіри
	321	Виробництво текстилю
	322	Виробництво одягу, за винятком взуття
	323	Виробництво шкіри та шкіряних виробів, заміників шкіри та хутра, за винятком взуття та одягу
	324	Виробництво взуття, за винятком вулканізованої чи литої гуми або взуття з штучного матеріалу
33		Виробництво деревини та виробів з деревини, включаючи меблі
	331	Виробництво товарів з деревини та корки, за винятком виробництва меблів
	332	Виробництво меблів і фурнітури, за винятком металевої продукції
34		Виробництво паперу та виробів з паперу, поліграфічна діяльність та видавнича справа
	341	Виробництво паперу та виробів з паперу
	342	Поліграфічна діяльність, видавнича справа та суміжні галузі
35		Виробництво хімікалій та хімічної продукції, нафти, вугілля, гумових та пластмасових виробів
	351	Виробництво промислових хімікалій
	352	Виробництво іншої хімічної продукції
	353	Нафтопереробка
	354	Виробництво різних продуктів нафти та вугілля
	355	Виробництво гумових виробів
	356	Виробництво пластмасових виробів, які не класифікуються в іншому місці
36		Виробництво неметалевих мінеральних виробів, за

		винятком продуктів нафти та вугілля
	361	Виробництво керамічних, порцелянових та гончарних виробів
	362	Виробництво скла та скляних виробів
	369	Виробництво інших неметалевих мінеральних виробів
37		Базова металургійна промисловість
	371	Чорна металургія та базове сталеливарне виробництво
	372	Виробництво кольорового металу
38		Виробництво металевої продукції, машин та устаткування
	381	Виробництво металевої продукції, за винятком машин та устаткування
	382	Виробництво машин, за винятком електричних машин
	383	Виробництво електричного машинного обладнання, устаткування та товарів
	384	Виробництво транспортного устаткування
	385	Виробництво професійного, наукового та вимірювального обладнання, не внесеного до класифікації, а також фотографічних та оптичних виробів
39	390	Інші галузі обробної промисловості
		Основний розділ 4: Електроенергія, газ та вода
41	410	Виробництво електроенергії, газу та пара
42	420	Водозабори та водопостачання
		Основний розділ 5: Будівництво
50	500	Будівництво
		Основний розділ 6: Оптова і роздрібна торгівля, ресторани та готелі
61	610	Оптова торгівля
62	620	Роздрібна торгівля
63		Ресторани та готелі
	631	Ресторани, кафе та інші місця харчування
	632	Готелі, мебльовані кімнати, табори та інше житло, що здається в оренду
		Основний розділ 7: Транспорт, склади і зв'язок
71		Транспорт та склади

	711	Наземний транспорт
	712	Водний транспорт
	713	Повітряний транспорт
	719	Послуги, пов'язані з транспортом
72	720	Зв'язок
		Основний розділ 8: Фінансування, страхування, нерухомість та бізнес-послуги
81	810	Фінансові установи
82	820	Страхування
83		Нерухомість та бізнес-послуги
	831	Нерухомість
	832	Бізнес-послуги, за винятком оренди та лізингу машин та устаткування
	833	Оренда та лізинг машин та устаткування
		Основний розділ 9: Суспільство, соціальні та індивідуальні послуги
91	910	Державне управління та оборона
92	920	Санітарно-профілактичні та інші послуги
93		Соціальні та суміжні громадські послуги
	931	Послуги у сфері освіти
	932	Науково-дослідні установи
	933	Медичні, стоматологічні послуги та послуги у сфері охорони здоров'я, ветеринарні послуги
	934	Благодійні організації
	935	Торгово-промислові, професійні асоціації та асоціації праці
	936	Інші соціальні та суміжні громадські послуги
94		Послуги у сфері відпочинку та культури
	941	Кіноіндустрія та інші послуги у сфері розваг
	942	Бібліотеки, музеї, ботанічні сади, зоопарки, а також інші послуги у сфері культури, які не внесені до класифікації
	949	Послуги у сфері розваг та відпочинку, які не внесені до класифікації
95		Індивідуальні послуги та послуги у сфері домашнього господарства
	951	Ремонтні послуги, які не внесені до класифікації

	952	Пральні, послуги з прання, обладнання для чистки та фарбування
	953	Побутове обслуговування
	959	Інші індивідуальні послуги
96	960	Міжнародні та інші екстериторіальні органи
		Основний розділ 0: Невизначена діяльність
	000	Невизначена діяльність

Акти європейського права із соціальних питань

К.: Парламентське видавництво, 2005

2. Доповіді, надані відповідно до положень попереднього пункту, перевіряються Комісією, яка передає свої висновки Генеральному секретарю Ради Європи.

Частина XIV - Внесення поправок

Стаття 83

1. Поправки до статей цього (переглянутого) Кодексу можуть бути запропоновані будь-якою з Договірних Сторін, Комітетом міністрів Ради Європи або Комітетом.

2. Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави-члени - кожен Договірну Сторону та кожен державу, яку було запрошено приєднатися до цього (переглянутого) Кодексу згідно з положеннями статті 85, про будь-яку пропозицію щодо поправок.

3. Про будь-яку поправку, запропоновану Договірною Стороною або Комітетом міністрів, повідомляється Комітету принаймні за шість місяців до засідання, на якому її має бути розглянуто. Комітет подає Комітету міністрів свій висновок щодо запропонованої поправки.

4. Комітет міністрів розглядає запропоновану поправку та висновок, наданий Комітетом, і може прийняти згадану поправку.

5. Текст поправки, прийнятої Комітетом міністрів відповідно до пункту 4 цієї статті, передається Договірним Сторонам для прийняття.

6. Поправка, прийнята згідно з пунктом 4 цієї статті, набирає чинності з першого дня місяця по закінченні строку в один місяць після того, як усі Договірні Сторони поінформували Генерального секретаря про її прийняття.

Частина XV - Прикінцеві положення

Стаття 84

1. Цей (переглянутий) Кодекс відкрито для підписання державами - членами Ради Європи. Він підлягає ратифікації, прийняттю або схваленню. Ратифікаційні грамоти, а також документи про прийняття або схвалення здаються на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи.

2. Цей (переглянутий) Кодекс набирає чинності з першого дня місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту, коли

дві держави-члени висловили згоду взяти на себе зобов'язання за цим (переглянутим) Кодексом згідно з положеннями пункту 1 цієї статті.

3. Стосовно будь-якої держави-члена, яка висловила згоду взяти на себе зобов'язання за цим (переглянутим) Кодексом після здачі на зберігання другої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття або схвалення, (переглянутий) Кодекс набирає чинності у перший день місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту здачі на зберігання її ратифікаційної грамоти, документа про прийняття або схвалення.

Стаття 85

1. Після набрання чинності цим (переглянутим) Кодексом Комітет міністрів Ради Європи може закликати будь-яку державу - не члена Ради Європи, а також Європейське Економічне Співтовариство приєднатися до цього (переглянутого) Кодексу шляхом рішення, ухваленого більшістю голосів, необхідною згідно з пунктом (d) статті 20 Статуту Ради Європи, та таємним голосуванням представників Договірних Сторін, які мають право на членство в Комітеті.

2. Для кожної держави, що приєдналася, або для Європейського Економічного Співтовариства за умови його приєднання цей (переглянутий) Кодекс набирає чинності у перший день місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту здачі на зберігання Генеральному секретарю Ради Європи документа про приєднання.

Стаття 86

1. Будь-яка держава під час підписання або здачі на зберігання ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, схвалення або приєднання визначає територію або території, на які поширюється дія цього (переглянутого) Кодексу.

2. Будь-яка держава може у будь-який час пізніше шляхом заяви, адресованої Генеральному секретарю Ради Європи, поширити застосування цього (переглянутого) Кодексу на будь-яку іншу територію, визначену в заяві. Стосовно такої території цей (переглянутий) Кодекс набирає чинності з першого дня місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту отримання такої заяви Генеральним секретарем.

3. Будь-яка Договірна Сторона може під час денонсації цього (переглянутого) Кодексу відповідно до статті 88 відкликати будь-яку заяву, зроблену згідно з двома попередніми пунктами стосовно будь-якої території, визначеної у такій заяві, повідомивши про це Генерального секретаря Ради Європи. Відкликання набирає чинності у перший день місяця по закінченні дванадцятимісячного періоду з моменту отримання такого повідомлення Генеральним секретарем Ради Європи.

Стаття 87

Жодних застережень не може бути зроблено стосовно положень цього (переглянутого) Кодексу.

Стаття 88

1. Будь-яка Договірна Сторона може денонсувати цей (переглянутий) Кодекс або будь-яку одну чи більше з його частин II - X після закінчення чотирирічного періоду від дати набрання

чинності цим (переглянутим) Кодексом стосовно такої Договірної Сторони або після закінчення будь-якого наступного п'ятирічного періоду та поінформувавши про це за дванадцять місяців Генерального секретаря Ради Європи.

2. Така денонсація не перешкоджає чинності цього (переглянутого) Кодексу стосовно інших Договірних Сторін за умови, що їх кількість становить не менше двох Договірних Сторін.

Стаття 89

Генеральний секретар Ради Європи повідомляє держави - члени Ради Європи, будь-яку державу, що приєдналася до цього (переглянутого) Кодексу, Європейське Економічне Співтовариство у разі його приєднання, а також Генерального директора Міжнародної організації праці про:

- a) будь-яке підписання;
- b) здачу на зберігання будь-якої ратифікаційної грамоти, документа про прийняття, схвалення або приєднання;
- c) дату набрання чинності цим (переглянутим) Кодексом згідно зі статтями 84 та 85;
- d) будь-яку заяву, подану згідно з положеннями статті 86;
- e) будь-яку заяву, подану згідно з положеннями статті 7;
- f) будь-який інший акт, повідомлення або інформацію стосовно цього (переглянутого) Кодексу.

На посвідчення чого нижчепідписані, належним чином на те уповноважені представники, підписали цей (переглянутий) Кодекс.

Вчинено у Римі 6 листопада 1990 року англійською та французькою мовами, обидва тексти є однаковою мірою автентичними, в єдиному примірнику, який зберігатиметься в архіві Ради Європи та завірені копії якого Генеральний секретар надсилає кожній державі - члену Ради Європи та будь-якій державі чи Європейському Економічному Співтовариству, запрошеним приєднатися до цього (переглянутого) Кодексу.

Додаток

МІЖНАРОДНА СТАНДАРТНА ГАЛУЗЕВА КЛАСИФІКАЦІЯ ВСІХ ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(переглянута версія до 1968 року)

Перелік основних розділів і груп

Розділ	Основна група	Опис
1	2	3
		Основний розділ 1: Сільське господарство, мисливство, лісове господарство та рибальство
11		Сільське господарство та мисливство
	111	Сільгосппродукція та тваринництво

	112	Сільськогосподарські послуги
	113	Мисливство, ловля та розведення дичини
12		Лісове господарство та лісозаготівля
	121	Лісове господарство
	122	Лісозаготівля
13	130	Рибальство
		Основний розділ 2: Видобувна промисловість та розроблення кам'яних кар'єрів
21	210	Видобування кам'яного вугілля
22	220	Видобування нафти та природного газу
23	230	Видобування металевих руд
29	290	Інша видобувна промисловість
		Основний розділ 3: Виробництво
31		Харчова промисловість, виробництво напоїв та тютюнових виробів
	311-312	Харчова промисловість
	313	Виробництво напоїв
	314	Виробництво тютюнових виробів
32		Виробництво текстилю, одягу та шкіри
	321	Виробництво текстилю
	322	Виробництво одягу, за винятком взуття
	323	Виробництво шкіри та шкіряних виробів, заміників шкіри та хутра, за винятком взуття та одягу
	324	Виробництво взуття, за винятком вулканізованої чи литої гуми або взуття з штучного матеріалу
33		Виробництво деревини та виробів з деревини, включаючи меблі
	331	Виробництво товарів з деревини та корки, за винятком виробництва меблів
	332	Виробництво меблів і фурнітури, за винятком металевої продукції
34		Виробництво паперу та виробів з паперу, поліграфічна діяльність та видавнича справа
	341	Виробництво паперу та виробів з паперу
	342	Поліграфічна діяльність, видавнича справа та суміжні галузі

35		Виробництво хімікалій та хімічної продукції, нафти, вугілля, гумових та пластмасових виробів
	351	Виробництво промислових хімікалій
	352	Виробництво іншої хімічної продукції
	353	Нафтопереробка
	354	Виробництво різних продуктів нафти та вугілля
	355	Виробництво гумових виробів
	356	Виробництво пластмасових виробів, які не класифікуються в іншому місці
36		Виробництво неметалевих мінеральних виробів, за винятком продуктів нафти та вугілля
	361	Виробництво керамічних, порцелянових та гончарних виробів
	362	Виробництво скла та скляних виробів
	369	Виробництво інших неметалевих мінеральних виробів
37		Базова металургійна промисловість
	371	Чорна металургія та базове сталеливарне виробництво
	372	Виробництво кольорового металу
38		Виробництво металевої продукції, машин та устаткування
	381	Виробництво металевої продукції, за винятком машин та устаткування
	382	Виробництво машин, за винятком електричних машин
	383	Виробництво електричного машинного обладнання, устаткування та товарів
	384	Виробництво транспортного устаткування
	385	Виробництво професійного, наукового та вимірювального обладнання, не внесеного до класифікації, а також фотографічних та оптичних виробів
39	390	Інші галузі обробної промисловості
		Основний розділ 4: Електроенергія, газ та вода
41	410	Виробництво електроенергії, газу та пара
42	420	Водозабори та водопостачання
		Основний розділ 5: Будівництво
50	500	Будівництво
		Основний розділ 6: Оптова і роздрібна торгівля,

		ресторани та готелі
61	610	Оптова торгівля
62	620	Роздрібна торгівля
63		Ресторани та готелі
	631	Ресторани, кафе та інші місця харчування
	632	Готелі, мебльовані кімнати, табори та інше житло, що здається в оренду
		Основний розділ 7: Транспорт, склади і зв'язок
71		Транспорт та склади
	711	Наземний транспорт
	712	Водний транспорт
	713	Повітряний транспорт
	719	Послуги, пов'язані з транспортом
72	720	Зв'язок
		Основний розділ 8: Фінансування, страхування, нерухомість та бізнес-послуги
81	810	Фінансові установи
82	820	Страхування
83		Нерухомість та бізнес-послуги
	831	Нерухомість
	832	Бізнес-послуги, за винятком оренди та лізингу машин та устаткування
	833	Оренда та лізинг машин та устаткування
		Основний розділ 9: Суспільство, соціальні та індивідуальні послуги
91	910	Державне управління та оборона
92	920	Санітарно-профілактичні та інші послуги
93		Соціальні та суміжні громадські послуги
	931	Послуги у сфері освіти
	932	Науково-дослідні установи
	933	Медичні, стоматологічні послуги та послуги у сфері охорони здоров'я, ветеринарні послуги
	934	Благодійні організації
	935	Торгово-промислові, професійні асоціації та асоціації праці

	936	Інші соціальні та суміжні громадські послуги
94		Послуги у сфері відпочинку та культури
	941	Кіноіндустрія та інші послуги у сфері розваг
	942	Бібліотеки, музеї, ботанічні сади, зоопарки, а також інші послуги у сфері культури, які не внесені до класифікації
	949	Послуги у сфері розваг та відпочинку, які не внесені до класифікації
95		Індивідуальні послуги та послуги у сфері домашнього господарства
	951	Ремонтні послуги, які не внесені до класифікації
	952	Пральні, послуги з прання, обладнання для чистки та фарбування
	953	Побутове обслуговування
	959	Інші індивідуальні послуги
96	960	Міжнародні та інші екстериторіальні органи
		Основний розділ 0: Невизначена діяльність
	000	Невизначена діяльність